

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékre küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 5	Fél évre . . . 8 . . . . .
Negyed évre . . . 2	Negyed évre . . . 4 . . . . .
Egy óra	Egy óra . . . . .
Egyösszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apro hirdetés minden sor 4 fillér.

A közgyűlési tagok figyelmébe.

A f. hó 9 iki bizottsági közgyűlés tárgyait megbeszélése végett a független pártkör helyiségében ma d. u. 6 órakor érkezik let lesz, melyre a t. elvtársakat meghívja az elnökség.

Királyhűség.

Irta: **Nagy István** kémeri ref. lalkész.

Eötvös Károly a képviselőház jul. 1-én tartott gyűlésében többek közt ezt mondta: »Én is dinasztikus vagyok, de én kijelentem, hogy én csak annyira szeretem királyomat, amennyire királyom engemet. A mennyi szeretetet, bizalmat, becsülést és hódolást a nemes magyar nemzet áldoz királyának dicsőségéért, annyi becsülést, szeretetet, bizalmat és hódolást várok én meg a királytól stb.«

Ez az a hang, a mely illik egy szabad és élni akaró nemzet öntudatos fiainak a szájába, amelyet én kora ifjuságomtól fogva annyi keserőséggel láttam hiányozni magyar emberek beszédében, írásában.

Ha két fél közül, ha nemzet és uralkodó közül valamelyiknek volt oka feledni, volt mit szívébe zárnia, az bi-

zonyosan nem az uralkodó, hanem a nemzet volt.

Azon mozzanattól kezdve, melyben a balvégzet a magyart az osztrák házzal 1-ső Habsburgi Rudolffal össze köttetésbe hozza, amidőn t. i. az osztrák háznak ezen megalapítója az ő hatalmas ellenségét Ottokár cseh királyt a magyar 4-ik László király segítségével győzi le 1278-ban, ahol is neki magának alig számbavehető serege van, ezen idő óta, vagy mondjuk: 1526 óta a magyar ezen dinasztiaért, ennek érdekeiért, fennmaradásáért, M. Terézia megmentésén egészen az olasz és német háborúig, Königrätzig, mérhetlen vért és pénzt áldozott, ez utóbbiakban még olyan lélekke, amelyről a gyilkos löpor füstje fel se szállt, lemészárolt hőseinek, vértanuinak vére fel se száradt. Magyarország a Habsburg dinasztiaának nem köszönhet semmit, az nekünk mindent. Mégis ez vele szemben örökös sorsunk, hogy nekünk mindig csak feledni kell a felejtethetlent, az nem akarja feledni azt, a mi nincs. Mi nekünk nem szabad emlegetnünk, nem szabad tudnunk országunknak Isten tudja hányszor véges végig pusztítását, égetését, rablását, jobbainknak vére ontatását, népünknek inségét, siralmát, a dinasztia pedig nem

akar egyebet tudni e soha nem látott hűségü nemzetről, minthogy az rebellis lázadó. Lázadó az, aki végsőig keserítve, kinezva életéért fegyvert fog, aki istentől szabadságra teremtve, nem akar, nem tud az utolsóig megalázott szolgál lenni!?

De minket magyarokat ebbe akar-nak megfoghatlan botorsággal belenevelni, nem gondolván meg, hogy a mely nép öntudatát, önértetét elvesztette, amely a meghunyászkodást, szolgaságot nem tudja szégyelni, az létéről is lemondott. Ebbe akarnak bele nevelni politikusaink, kormányzóink országgyűléseken hangoztatott beszédekkel, elveikkel, intéseikkel, ebbe összes állami intézményeinknek pl. a nevelésnek berendezésével. Ebbe akarnak belenevelni „gutgesint“ iróink is. Emlékszem pl. hogy mūdühöngtek az otromba, buta, durva stb. végzet ellen, mintha káromkodó szájjal az égbe akartak volna betörni, nemcsak nagy királynénk Erzsébet, vagy Rudolf trónörökös, de még a magyart szive fenekéig gyűlölő valami szerencsétlenül járt főherczeg (talán Vilmos) halála felett is, még olyan iróink is, mint Jókai, bizonyára azért, hogy „szedte-vettés“ szájjal a magyar nemzet király hűségéről tegyenek bizonyosságot.

Szegény emberekről.

Irta: **Vértessy Gyula.**

Hat év előtt láttam őket utoljára. Esküvőjük napján. Csupa napfény, csupa ragyogás volt akkor körülöttük minden. A sziveik pedig tele voltak boldogsággal, gyönyörűséggel. Fiatalok, egészségesek és szerelmesek voltak. A tündérváros kapujánál állottak, amelynek csodás gyönyöreiről szerelmes tüzes lelkük éjek s napok hosszú során át álmodozott.

A férfi gyermekkori jó barátom, erős, hatalmas, vig legény, akit soha senki se látott ellágyulva — akkor könyözött a boldogságtól s ugy sugta nekem:

— Ha meg kellene is holnap halnom, szívesen elviselném a halált a mai boldogságomért.

S a bájos fiatal leánykának, amint ki-gyult arcát odahajította a férfi vállára és ragyogó, sejtelmes vágygally, szerelmi mámorral teli szemét ráemelte a férfi arcára, csak úgy sugárzott a mozdulatából, a tekintetéből a végnélküli, határtalan szerelem.

— Ha van igazi boldogság a földön, ezeknek részük lesz benne — gondoltam magamban, mikor elváltam tőlük.

S valóban, mikor megkaptam az első levelet tőlük, mintha csak a menyország kellős közepéből irták volna:

— Ne haragudj, ha nagyon röviden írunk, valamint hogy azért -se haragudj, ha nem tudod elolvasni ezt a levelet, de Ilonka itt ül az ölemben és minduntalan abba kell hagynom az írást. Azt sugja most is, hogy csak annyit írjak: boldogok vagyunk végtelenül . . .

Hát nem elég magának ennyit tudni rólunk? — írja tovább az asszonyka. Ugy-e elég és nem kívánja Palitól, hogy ezt a kis időt is elrabolja tőlem, ezt a kis délutáni sziesztát . . .

Amikor olyan végtelenül jól esik — folytatja Pali — az én édes, aranyos kis feleségem piczi száját . . .

És az én nagy uracsám csunya bájuszos száját megcsókolni . . .

És a többi levél is, amelyet néha-néha kaptam tőlük, mind tele volt a boldogságnak szinte gyermekes hangulatával.

Szép sorjában megérkezett azután a két kis baba is — verőfénytől ragyogó sorokban jelentette a boldog apa az érkezésüket; mikor pedig a néma angyalkák gügyögni kezdtek, nem volt határa az apai s anyai boldogságnak.

Azután valami haszontalanság miatt összevesztünk, elmaradtak a levelek s én a boldog fiatal párról nem hallottam többé semmit sem.

Most hozott össze velük újra a véletlen. Egy közös ismerősüknél találkoztam Palival, kibékültünk s meghívott magához.

Szomorú csendes ember lett a vig legényből, akinek egész valóján látszott, hogy a lelkét bántja valami. Nem akartam indiszkrét lenni s vártam, míg magától elpanaszolja a baját. De nehezen merte elkezdni Mintha szégyelte volna magát előttem. A felesége, az már kevésbé takargatta a dolgot. Mindjárt azzal kezdte:

— Ugye rám sem ismert volna?

— Dehogyan nem! Alig változott!

Rutul hazudtam, mert az összeesett, fonyadt arcú asszonyban alig lehetett ráismerni a viruló, üde leányra. S hova lett a kedélye, a kacagása? — Hova szállt a vidámság, a boldogság ebből a két szívből?

— Ugy-e azon tépelődik, hogy lettünk ilyenekké? Én is, meg az uram is. — Oh nagyon könnyen megy ez! Az embernek nyomorogni kell s azt kezdi hinni, hogy áldozatot hozott a másikért. És a másik is azt hiszi S a szerelem elkezd betegeskedni,

De hát így teszünk-e bizonyosságot királyhűségünkről? Hiheti-e a király, hogy siratja egy nemzet egy olyan valakinek a halálát, még ha az a valaki az uralkodó ház tagja volt is, a kiről az a nemzet jól tudta, hogy őt szívből gyűlöli!? Hiszen ez kutyahűség már!

De hát kapunk is mi ehhez méltó jutalmat eleget. És mit is érdemel az, a ki meghunyászkodik, a ki porban csuszlik!? Emberi természetünkben rejlik, hogy az ilyenek a hatalmas, megvetéssel nyakára tapos. Az önérzetes, a bátor embernek, mert erőt sejtünk benne, tisztelete, becsülete van. Ott Bécsben, az azokat emlegetett, átkos kamarilla fogcsikorgatva dühönghetett ellenünk, mikor a magyar büszkeségnek, önérzetnek megnyilatkozásait látta, de visszahúzódott. Most ide s tova leköp bennünket.

Észszerűe hát az a királyhűség, melybe minket 1867. óta meglehetősen bele szenderítettek!? De illik is-e ez a magyarhoz!? A rabszolgává sülyedt büszke római mikor császárijában az Istent látta, már az enyészet útján volt. A keleti nép: török hódolhat szultánjának előtte földig borulva. A chinai az ő császára, a nap fia előtt annak parancsára felmetszheti hasát. A nyomorult muszka a mindenható cászár parancsára rohanhat eszeveszett vakon a halálba. De a jog, az egyenlőség, az emberi méltóság, a demokrat eszmék árjában élő művelt európai nép

azután halldoklik s végül meg is hal. Azután a két ember egymásra un, a halgatag szemrehányó tekintetek egyre sűrűbbek lesznek, a gyerekekkel együtt nő a nyomorúság, még jobban össze kell húzódni s a két ember egyre jobban vádolja egymást.

Ugyan Ilonka miket beszélsz — inti a férj csöndes, szomorú rezignáciával.

— Miket? Igazságokat.

— Hat nem szeretjük már egymást?

— Azt hiszem, hogy inkább csak sajnáljuk egymást.

Elszorult a szivem. Hát ez a boldogság vége Hát a szegénység megöl mindent? De hogy jutottak idáig? A lélektani procezzust szerettem volna tudni. De hiába unszoltam őket beszédre. Mintha az asszony is megbánta volna, a mit mondott, kérlelve simogatta a férje arcát:

— Ne baragudj, hogy eljárt a szám! De lásd, egy ilyen régi jó barátunk jól esik elmondani azt, ami a szívrünkön fekszik. — Különböben ne féljen — fordult azután hozzám — csak így a negyedes hónapokban vagyunk így elkeseredve. Mikor házbért is kell fizetni. Ilyenkor alig marad valami a Pali fizetéséből. S ilyenkor igazán mintha szegény tehetne róla, nagyon rossz vagyok hozzá. No ne haragudj!

— Nem haragszom. Igazat beszéltél. Én csakugyan nem tudok neked semmit se megszerezni az élet gyönyörűségéből. Nem lett volna szabad téged is magammal rántani a nyomorúságba. Magam csak inkább elnyomoroghattam volna.

— No de ne untassuk a vendégünket a mi bajainkkal.

az ő királyhűségét szolgál meghunyászkodásban többé nem mutogathatja.

De ez a hűség a magyarnál történelmileg sem indokolt, mert nem gyökerezik az ő jellemének történelmileg beigazolható megnyilatkozásaiban. A magyar ugyanis, Árpád óta a legdinasztikusabb nemzet mindenek közt, mert ösztönszerűen megérezte, hogy az ő természete mellett egyedül a monarchikus kormányforma tarthatja meg államul. Ehez képest felismerete a magyar nemzet az ő királyát a tiszteletnek, hódolatnak elképzelhető magas fokára; körülvette azt e hódolata által olyan fényvel, dicsőséggel, a melyet egy nemzetnél se láttunk; meghalt érette szívesen, feláldozta életét, mindenét királyáért. De — és ezt jól jegyezzük meg! — mindez a hirtalan tisztelet, mélységes hódolat, végnélküli áldozat önkényes szívből jött, tehát önérzetes, nyílt, méltóságteljes. A magyar akár mint nemzet az ő gyűléséből feliratban, akár élőszóval a király tanácsadóinak a személyében, szól az ő királyával, mindig méltóságteljes, fenséges, mintha ő maga is király volna, de mindenesetre azért, mert teljesen egyenlőfélnek érzi, tudja magát a másik félel, királyával szemben. Ez pedig azért van, mert azt a királyi hatalmat, méltóságot Árpádnak és utódainak a magyar nemzet szabad választásban megadta. Adta pedig a vérből való vérnek; tett egyet a hasonló közt elsőnek és nem zsarnoknak,

S igyekeztek mindketten visszavárszolni valamit abból a régi vidám, boldog hangulatból. De sehogy sem sikerült. Csak vergődtek a lelkek kinosan, tehetetlenül.

Mikor eljöttem tőlük, Pali is készülődött. Be kellett mennie a hivatalába.

— Ott ül egész nap. Reggeltől estig. Az ebédet is épen hogy bekapja s rohan vissza. S kap érte 900 forintot, lakbér nélkül. Mert ezek a rongyos bankok még lakbért sem adnak. Nyugdíjról pedig szó sincs. Ha ma meghal az uram, elmehetek koldulni a két gyerekkel.

Kikisért minket az utcára s mikor elváltunk, csak annyit mondott nekem:

— Okos ember volt, hogy meg nem nőtül! A házasság nagyon ostoba intézmény, különösen szegény emberek részére.

— Az! Ostoba intézmény! — mondta Pali, mikor magunkra maradtunk. S nincs megoldás sehol, sehol!

— Válgatok el!

S mi lesz a gyerekekkel? Mi lesz velem? Miből fizetek tartásdíjat az asszonynak. S miből fizetem az ügyvédemet? Így kell marandnunk. Összevagyunk lánczolva. Ugyanazok a lánczok kötnek össze örökre elválatlanul, amely lánczok miatt a szíveink elszakadtak egymástól örökre: a szegénység a nyomorúság lánczai.

— De hiszen ez nem élet így élni!

— Rám nézett s mintha mosolyogni próbált volna:

— Hát egyáltalában élet a szegény ember élete?

hanem a nemzeti erő, egység meg személyesítőjének, élő, látható alakjának, a kiből ennél fogva önmagát, a maga erejét, hatalmát, a nemzet méltóságát látta, tehát — mondhatjuk teljes biztossággal — önmagát tisztelte.

Mikor a magyar nemzet az Árpád ház kihaltával ezt a királyi méltóságot mindig szabadválasztás útján idegen házbéli családoknak, legutoljára a Habsburg háznak odaadta, ő a maga történelmi királyhűségét, az egység érzetét ezekre is átvitte, de e családból az idők folyamán alig akadt uralkodó, a ki a magyarnak ezt a nagylelkűségét megértette, méltányolta, hasonlóval viszonzta volna. Innen a végnélküli keserűség hazánk azóta folyó történelmében.

Hazánkra nézve végzetes szerencsétlenség tehát arra tanítani a magyart, hogy király hűségét olyan módon mutassa, bizonyítsa, a mi az ő jellemével nem egyezik, de a mit indokoltta tevő viszonzást sem lát soha.

Nagyon itt az ideje azt hirdetni: Szeretetet szeretetért, becsülést becsülésért, hódolatot hódolatért, áldozatot méltó viszonzásért.

Fenyetegés a rémuralommal.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az u. n. osztrák-magyar monarchiában a bomlás jelenségei soha sem mutatkoztak megdöbbentőbben, mint ma. Az osztrákok ugyan hagyományosan rosszakaratukkal a „bomlás” szót harsogják a császár fülebe, ha a magyarok jó királyukat a ki egyezésnek nemzeti szellemben való végrehajtására akarják bírni. Pedig a bomlás nem itt van: az erős, nemzet, igazán magyar Magyarország lehet ma már a régi Habsburg-hatalomnak egyetlen biztos alapja. Ausztria részekből áll s részeire bonthatja egy történelmi zivatar, sőt a lassu szétesés is; az egységes, ezeréves Magyarországot az államok sorából, ha nemzeti politikát folytat, el nem törülheti semmi erő. A Habsburgok könnyen elveszithetik az osztrák császárságot, a magyar királyság megmarad minden időben.

Az osztrákok a hegemoniájukat a régi kamarilla-politika felújításával akarják biztosítani. Bécsben már bizonyára dolgoznak rajta. Beakarják ugratni a dinasztia. Mondjon le Ferencz József, mert az ő alkotmánytisztelete, esküje útját állja a törvénytelen ségeknek. Legyen király Ferencz Ferdinánd. Őt nem köti meg eskü; csinálhat, amit akar. Épp mint 48 ban...

És a király lemondásának híre egyre terjesztődik. Mind arra megy ez, hogy az ellenzék megremítse. De az ellenzék nem fog megijedni. Az erőviszonyok 48 óta lényegesen megváltoztak s megváltozott az európai hatalmak véleménye is Ausztria iránt. Ha a bécsi kamarilla valami gázságot követ el, bizoyára Ausztria sirásója lesz... A magyar nemzet nem rökönnyödik meg a bécsi kéztől, sőt az ily híresztelések fokozzák az ellenállási kedvet és erőt.

Bécsi lapok is rebesgetni kezdik, hogy a király, belefáradván a kormányzás nehéz-

ségeibe, melyek úgy Magyarországon, mint Ausztriában mutatkoznak, le fog mondani a trónról és átadja az uralkodást Ferencz Ferdinánd főhercegnek. Regisztrálja a hirt még a Neue Freie Presse is, de megjegyzi, hogy éppen csak regisztrálja, anélkül, hogy hitelt adna neki.

Nos hát, hitelt mi sem adunk a hírnök, kizártnak tartjuk, hogy I. Ferencz József az ő nagy kötelességtudása mellett éppen akkor tegye le a jogait, mikor országaiban, a Lajthán innen is, a Lajtán túl is a legnagyobb bajok mutatkoznak. De ebben a hírből is egy jellegzetes szimptomát látjuk annak az aknamunkának, melyet a kamarilla folytat Magyarország ellen.

Fővárosi tudósítónknak alkalma volt beszélgetést folytatni egy kiváló osztrák politikussal, aki rokonszenvvel viseltetik Magyarország iránt (mert nagy kivételesen ilyen osztrák is akad) és aki érdekes részleteket beszélt el a bécsi katonapárt machinációjáról. Ime a következőkben összefoglaljuk azokat, amiket az osztrák politikus elbeszél:

A tény az, — mondta az osztrák politikus — hogy a katonapárt Ferencz Ferdinánd körül csoportosul. Tény az is, hogy a katonai javaslatok visszavonása miatt ebben a pártnak nagy az elkeseredettség. Azt hangoztatják, — és e tekintetben Ferencz Ferdinánd főherceg áll az első helyen — hogy ennek az engedékenységek súlyos következményei lesznek, mert a magyar ellenlélek most még nagyobb követelésekkel fog előállani.

Valóságban a kamarilla, amely Körber osztrák miniszterelnököt is megnyerte a maga czéljaira és amely Khuen-Hederváryban látja azt az embert, aki Magyarországon engedelmesen végrehajtsa az erőszakos intézkedéseket, nagyon szeretné, ha a király csakugyan lemondana a trónról és Ferencz Ferdinándnak engedné at helyét.

Miért? Azért, mert tudatában vannak annak, hogy I. Ferencz József hűségesebben meg fogja tartani azt a esküt, melyet a magyar alkotmányra tett. Magyarországnak tehát az alkotmány felfüggesztésétől nem kell addig tartania, amíg Ferencz József él, amíg ő az uralkodó. De ha Ferencz Ferdinánd lépne trónra, őt még nem kötné eskü. És a kamarilla tehát úgy gondolkodik, hogy Ferencz Ferdinándot nem akadályozhatná eskü abban, hogy Magyarország ellen a legérelmesebben lépjen fel.

Annak, hogy a magyar nemzet követelményei létesüljenek, nem a Burgban van első sorban az akadály, hanem a bécsi Belvedereben, Ferencz Ferdinánd lakásán.

Ne legyen meglepő, — tette hozzá az osztrák politikus — ha majd Goluchovszki is végigjárja azt a lemondási komédiát, melyet most végigcsinált Körber.

Goluchovszki is a kamarilla szolgálatában áll és leplezetlenül hangoztatta a király előtt, hogy a katonai kérdésekben egy jótányit sem szabad tovább engedni Magyarországnak, mert ez maga után vonná a hármasszövetség felbomlását, minthogy szövetségeseink már most sem látják Ausztria-Magyarországban a megbízható szövetséges társat.

Bécsben különben is a legfanasztikusabb és legvadabb hírek vannak elterjedve. Például beszélnek olyanokat is, hogy Ferencz Ferdinánd, mikor legutóbb látogatást tett Pétervárott, már biztosította magának, hogy Oroszország a háta mögött fog állni, ha Magyarországon az alkotmány fölfüggesztése miatt nehézségek fognak támadni.

Nem valószínű ugyan, hogy ez csakugyan megtörtént legyen, de egy kiderül

belőle: az, hogy Bécsben már foglalkoznak annak a gondolatával is, hogy Magyarországon forradalom talál támadni. Ennek a provokálásától azonban hihetőleg nagyon fognak tartózkodni. Mert azzal tisztában van a kamarilla, hogy ha Magyarországon forradalom támadna, fegyvert fognának Ausztria ellen a csehek is, hogy kivívják a maguk függetlenségét, amire akkor kétségkívül nagy alkalmuk nyílnék nekik.

Annyi bizonyos, hogy a király egyhamar nem megy el Magyarországra, történiék bármilyen is. Legkésőbbben e hó 10 én a király Ischlbe megy és az uvari körök koltolják a királynak ezt a nyilatkozatát:

— Ha egyszer Ischlben leszek, politikusnak a színét sem akarom látni!

Ebből joggal lehet arra is következtetni, hogy elutazásáig a király el akar intézni minden függő kérdést és lehetőleg nyugalmat kíván teremteni.

Nyílt kérdés

dr. Polónyi Géza országgyűlési képviselő urhoz!

Egy félárkusos nyomtatványt röpitett a posta szerkesztőségünk asztalára. Ez a nyomtatvány kezdődik e czim gyanánt fönt irt megszólítással: Érkezett a dátum jelzés szerint. Ujvidékről. Az aláírás: Dr. Grujics János hirlapíró.

Nem egészen ismeretlen név ez az ur, aki évekig tamadta mindenféle röpiratokban Brankovics György szerb patriarkát. Olyan vádakot sujtott a patriarkához, amikért a legközönségesebb halandó is rögtön bírói megtorlást keresne, vagy egyéb uton venne magának méltó elégtételt. Arról azonban nem hallottunk, hogy a patriarka dr. Grujicsot a törvény elé állította volna azért, mert ötszázszor is az egyházi vagyon hülsen kezelesével vádolta minő hangon!

Most ez szerb ujságíró Khuen-Hederváry magyar miniszterelnök ellen a legsúlyosabb vádat emeli ebben a félárkusos nyomtatványban a nyilvánosság előtt. Olyan súlyos dolgokra hivatkozik, amelyek, ha igazak volnának, erősen kompromittálnak a volt bánt.

És klasszikus tanulójaul szólítja föl Polónyi Géza képviselőt, akihez a röpiget intézi, aki mint ügyvéd szerepelt egy pörben, amely a volt bánra nézve — nagyon lesújtódott volna. Elmondja dr. Grujics, hogy egy Ertl nevű bérlő gróf Khuen-Hederváryt azzal vádolta egy röpiratban, hogy 10—15,000 frttal megkárosította. A bán akkor Ertl a győri esküdtbírósnál rágalmaszást bevádolta. Minthogy azonban Ertl bérlő a bán ellen emelt vádjait bebizonyította, a bíróság Ertl fölmentette. Polónyi volt az említett pörben Ertl ügyvédje. Ezt kérdi tehát most Grujics dr. Polónyitól: *„Lehet valaki ily jellemmel közhivatalnok és még hozzá a legelső hivatalnok: magyar miniszterelnök?”*

A kis röpig ezután felsorolja a vádjainak indokait is. Ezek aztán a ciffrák és hétmázsás kompromittáló csapások. Előhoztik a patriarcha „bűnei”-vel is és dr. Grujics így fejezi be a kisedet röpiget:

„Ha közügyben ily lépésben haladnánk tovább, úgy 10 év múlva megérhetjük azt a szégyent, hogy Kecskeméthy Győző, feltéve, hogyha hazánkba visszatérne, még pénzügyminiszter lehetne!

De arra is kíváncsiak vagyunk, mit szól ehhez a bán, Magyarország miniszterelnöke. Mert ha a röpiratban foglaltak igazak, akkor a bánnak nincs helye a kormányelnöki székekben, mert egy bírói ítélettel megbélyegzett ember semmiféle közhivatalt nem viselhet.

Vallomás!

De hogy is kell nagy szó
Tudakos, virágos,
Az igazán szívből
Jövő vallomáshoz!

A mi szerelmünk se
Czifra szókon termett,
Találkoztunk egyszer
Ott a kis ház mellett.

Összetekintettünk...
S már az enyém voltál!
Pedig én se' szóltam,
Pedig te se' szóltál.

Zivuska Andor.

NAPI HIREK.

A vízvezeték és csatornázás elodázása.

(A tanács határozata.)

A vízvezeték és csatornázás, illetőleg a 16 milliós nagy kölcsön és ennek keretében a fenti ügy foglalkoztatta ma a tanácsot, mely Puky Gyula főispán elnöklésével teljes ülést tartott a végből, hogy a holnapi közgyűlés tárgyait előkészítse.

Tegnap már e helyen — kifejtettük álláspontunkat a vízvezeték és csatornázás kérdésében. Helytelenítettük és a város jövő fejlődésének érdekében nem helyeseljük a jogügyi gazdasági bizottság együttes határozatát, mely a vízvezeték és csatornázás kérdését elakarja odázni mindaddig, míg a kormány ez irányban intézkedik.

Kifejtettük, hogy ha a bizottsági közgyűlés ezt a határozatot magáévé tenné, legalább is 10—15 évig késleltetné ennek a nagyfontosságú és ma már halaszthatatlan tervnek a megvalósítását.

Hát ugyan mit isgondolnak azok, kik így vélekednek erről a kérdéstről. Meddig akarják még azt, hogy Debreczenben, a milliókkal bíró gazdag Debreczenben ázsiai állapotok uralkodjanak; meddig tűrik még azt, hogy Debreczen talaja meglegyen fertőztetve;

Debreczen állandó fészke legyen a ragályoknak; a külterületei lerakódó pontjai legyenek a piszoknak.

Debreczenhez méltó ez!

Mert ha a közgyűlésen diadalmasodik ez a határozat, Debreczen még vagy 15—20 évig, ha nem tovább, ott lesz, ahol ezelőtt egy századdal volt. A közgyűlésnek nem lehet az az álláspontja, hogy Debreczenben e téren még egy félszázadig ázsiai állapotok uralkodjanak.

Pedig hát — sajnos és megszegyenítő — kilátás van erre.

A tanács ma hozott határozata olyan, mely javít ugyan valamit a helyzeten, de a kérdés megoldását, a vízvezeték és csatornázás megvalósítását nem sokkal viszi előbbre.

A tanács ugyanis azt javasolja a közgyűlésnek, mondja ki, hogy a vízvezeték és csatornázásra a 16 milliós kölcsön keretében előirányzott 2 millió 700.000 korona összeget felveszi és megbizsa a tanácsot, járjon utána, készül-e a miniszteriumban a csatornázásra vonatkozó munkálat.

Eddig és ennyit mond a tanács. Ez olyan „politikus” határozat, mely, hogy egy találó közmondással éljünk, azt mondja: „Ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes.”

Ez a határozat is csak ennek a ma már nélkülözhetetlen fontos ügynek elodázására vezet.

A közgyűlésnek ez ellen is állást kell foglalni. A város fejlődése, a polgárság, az adófizetők érdeke kívánja, követeli, hogy ezt a politikai határozatot is félredobják.

Ennek a kérdésnek megvalósítása ma már annyira előtérbe szorult és olyan égető szükség, hogy azt ilyen módon eféle határozatokkal elintézni nem lehet.

A közgyűlésnek a vízvezeték, csatornázás kérdésében határozott álláspontot kell elfoglalni, olyat, mely nem késlelteti az ügyet, hanem 2—3 év alatt megvalósítja. Mit ér azzal a város, ha azt a megbízatást adja a tanácsnak, hogy tudja meg, készül-e ilyen munkálat a miniszteriumban. Jól van. Utána jár a tanács. A felelet tegyük fel kielégítő. Készül. Mikor valósítja meg az állam? Erre bizonyára nem kapnak feleletet.

Mi többet is tudunk. Igen, készül ily tervezet és pedig már 8 éve! Azt is tudjuk, hogy a kormány törvényhozásilag akarja kötelezni azokat a városokat, melyeknek háztartása megbirja, a csatornázásra.

Ez tény!

De most jön a tévedés, a kiábrándulás!

Először ez a tervezet még ma 8 év óta sem készült el. És ha elkészül — ki tudja mikor — az állam nem olyan bolond, hogy pl. Debreczennek csatornázást építsen.

Igen, segíti az állam a városokat.

De hogyan? Épügy mint a pénzügyintézetek kölcsönt adnak a városoknak, hogy a csatornázást kiépítsék.

Ez lenne az állami támogatás, ez lenne a segítség!

Ezért nem érdemes várni még évtizedekig. Hiszen Debreczen is kölcsön útján akarja letesíteni a vízvezetékét és csatornázást.

Halasszuk, odázzuk el a kérdést csupán azért, hogy az a megtiszteltetés érje Debreczen városát, hogy ne valamelyik pénzügyintézetnek, hanem a kegyelmes m. kir. kormánynak legyünk adósai!

Ez egyesekre nézve talán hizelgő lehet, de a város egyetemére nem. Emiatt nem lehet, nem szabad késlekednünk.

A vízvezeték és csatornázás létesítéséhez lehetetlen feltételeket kötni.

Határozottan kell emellett állást foglalni.

A közgyűlés képviseli a város érdekeit, az van hivatva dönteni, határozni, fejlődjék-e Debreczen városa, avagy pedig visszaessék újból a haladás, a fejlődés teréről, utjáról fél századdal.

Nem hisszük, hogy Debreczen törvényhatósági bizottságának tagjai, kiknek fele a város polgárságának bizalmából foglal ott helyet, szembe helyezkedjék a város lakosságának ilyen fontos követelményével, érdekével.

Bizunk a közgyűlés tagjaiban, bizunk abban, hogy lelkükön szívről viselik e városnak, e város minden polgárának jogos óhajait, érdekeit és e kérdésben hozandó határozatuk olyan lesz, mely megnyugtat mindenkit és lehetővé teszi, hogy Debreczenben 2—3 év alatt lesz már általános vízvezeték és csatornázás.

Az a kérdés, melyik tetszik inkább haladni, fejlődni, avagy tovább is ilyen nyomoruságos arczpíró, megszegyenítő helyzetben maradni.

Holnap eldől, melyiket választja a közgyűlés!

Miniszteri biztosok Debreczenben.

Losonczy Mihály miniszteri tanácsos és Budaházy Kálmán miniszteri titkár folyó július hó 14-én, délután városunkba érkeznek, hogy mint már lapunkban jeleztük, e hó 15-én az állami ménék selejtezését eszközöljék. A miniszteri biztosok másnap megérkezésük után vagyis 15-én délután Szatmárra utaznak tovább, az ottani állami telep- osztály ménjének selejtezése céljából.

Megvált a katonaságtól.

Jakobovics Ignácot, ki a helybeli gyalogezrednél több mint 17 év óta felebbvalói megelégedése, alattvalói tisztelete mellett mint törzsörömmester szolgált, az igazságügy-miniszter törvényszéki hivatalnokká nevezte ki. Tegnap tartották meg a tisztikar jelenlétében az ünnepélyes bucsuztatót.

Tanulmányut.

Ügyesen összeállított programmal indul el a debreczeni gazdasági egyesület, hogy megismerkedjék a székelyfölddel. A tanulmányut híre már eljutott Erdélybe, ahol nagy örömet és lelkesedést keltett. Az uti programot Rácz Lajos az egyület buzgó titkára készítette el. Debreczenből augusztus 26-án este indul el a társaság. Kolozsváron át Marosvásárhelyre, innen Szovátra sós fürdőbe meg. Majd Parajdot, Korondot, Székelyudvarhelyet, Oláhfalut, Csikszeredát, Tásnádot, Sepsi-Szent-Györgyöt, Brassót, Homoródot, Köhalmot, Fogarast, N. Szébet, Keleneket s végül Drassót gr. Teleki Arvéd uramat látogatják meg. Az uti program, a mint látható ügyesen van összeállítva s remélhető, hogy a debreczeni gazdákat teljes mértékben kielégíti. A tanulmányut költsége mindössze 120 korona.

Agyonlőtt tanuló.

A múlt évi december 30-án, Molnár István 16 éves tanuló Salánky Ferencz tanulótársa kíséretében kiment édes atyja tanújára, hogy varjúkra és verebekre vadászszanak. A vadászatnak szomorú vége lett, mert Molnár István egyik lövése Salánkit találta, aki 2 hét múlva meghalt. Ma tárgyalta az ügyet dr. Oláh Miklós törvényszéki bíró elnöklete alatt a törvényszék II. v. tárnács. A vádlottat dr. Bakonyi Samu orsz. képviselő védte, a vádat pedig Galánffy János kir. ügyész képviselte. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy a szerencsétlenség csak igen kis mértékben terheli Molnár Istvánt, mert a végzetes lövés előtt Molnár és Salánki előtt egy szán állott. Molnár a lovak előtt éppen egy varjúra lőtt, mikor Salánky a tulsó oldalról előlépett, minek következtében a serétek bal lábszárába fúródta. A törvényszéki orvosok megállapították, hogy a halál közvetlen oka nem maga a lövés volt, hanem vérmérgezés. Ezen fontos enyhítő körülményekre tekintettel a törvényszék 60 kor. pénzbüntetésre ítélte a vádlottat, aki, ugyancsak az ügyész is belenyugodott az ítéletbe.

Félreverik a harangokat.

Debreczenben évek óta nem hallottak félrevert harangszót. A tűzoltóság kezdeményezésére beszüntettek ezt a rendszert, hogy a közönség jórészenek nyugalmát se zavarák, ha valahol a városban tűz van. — Pár év után pedig maga a tűzoltóság fordul a városi tanácshoz, hogy a harangok félreverésének régi rendszerét állítsa vissza. — Nem szívesen, kényszerűségből tette a tűzoltóság. — Ahány vizes hordójuk van, azt most mind szerte hordják a város locsolására és ha véletlenül tűz üt ki, be kell varni míg a szélrózsa minden irányából vissza vándorognak a vizeshordókkal. Tűz esetén a tűzoltóság azért akarja félreveretni a harangokat, hogy a vizeshordókkal járó kocsisok még a távolban is megtudják, hogy tűz van s abban hagyva az utcák locsolását, a tűz helyére siessenek. Ha majd legközelebb — ne adja az Isten — de véletlenül mégis tűz talál lenni s félreverik a harangokat, ne ijedezzen a jó közönség.

Rablóczigányok elfogása.

Sikerült fogást csináltak ma Németh Pál és Szakál Károly őrszemzők a fancsikai erdőben. Egy rablóczigány karaván, akik

közt van Lakatos János és Balog Ferencz rég körözött betörők gyanútlanul heverészt az erdő sűrűjében amikor Németh és Szakál meglepően őket és igazolásra szólította a veszedelmes bandát. A cigányok a meglepetéstől felocsudva fegyverükhöz kapnak és többször rálótták a kritikus helyzetben levő járőrökre. A két járőr azonban nem vesztette el hidegvérét és csak 2 lövést tett hogy a cigányok megijedjenek. Ez sikerült is mert a cigányok menekülni nem tudtak és így kénytelenek voltak magukat megadni. A rablók tanyáját kiakarták kutatni de az asszonyok mialatt a férfiakat megkötözték elszöktek és magukkal vitték a sok lopott holmit és fegyvert.

Árviz Debreczenben.

A tegnapi esőzések óriási károkat okoztak mindentelé. Különösen a külsőségeken óriás a kár, de benn a városban is. A külsőségek mindenütt víz alatt állanak — és olyan hatást tesz az emberre, mint ha árvíz lett volna. Benn a városban a nagytemplom előtt oly magas volt a vízálás, hogy a kisvonat felhágójáig ért. A víz mindenütt befolyt az üzletekbe és nagy károkat okoztak. Ezekből is látszik, hogy mily elvitáztatlan szükség van a csatornázásra.

A miniszterelnök nevei.

Khuen-Héderváry Károly gróf t éppenséggel nem lehet népszerűnek nevezni. Egymás után kapja a megtisztelő neveket, amelyeknek elseje a „bán“ volt. Ezt a „granic-sár“ követte, majd pedig a „horvát“ névvel tisztelték meg a kormányelnökét. „Egy előre“ jelszavával is gúnyolódnak, valamint Lukács oktatásainak alapján az „automatikusvizszišana“ nevet kapta. A néppártiak „Kohn“nak hívják, amit éppen olyan kevéssé megtisztelő szempontból gondolnak, mint Lengyel Zoltán a maga „O pasno“ jelzőjét. A miniszterelnök népszerűsége így formán túlradó módon nő és előbb utóbb tul fogja haladni Jellasicsét.

Marha vesztegár.

Csegén, a jószágállomány között kiütött a száj és körömfájás. A főszolgabíró-ság a zárlatot Csege és környékére azonnal elrendelte. Vamosperceset kivéve egész Hajdumegyében fellépett már a vész és ez súlyosan érinti úgy a gazda, mint a fogyasztó közönséget.

Árverés Draga királyné házában.

Belgrádból jelentik, hogy tegnap reggel megkezdték az árverést Draga királyné házában, melyet a meggyilkolt királynő nővéreinek ajándékozott. Az összes butor, képek és apróságok eladók. A kíváncsiság sokakat a lakásba esal, akik egyet-mást vesznek. A pénzt elküldik a királyné nővéreinek. Ma, Szent-Iván napján nagy katonai ünnep volt, melyen a király is jelen volt. Egy angol társaság ajánlatot tett a kormánynak, hogy a régi konak berendezését nagy áron megveszi és a konakot teljesen újonnan, díjtalanul berendezzi. A kormány visszautasította az ajánlatot, mert a király a régi konak összes butorát Natália exkirályné rendelkezésére bocsátotta. A 6. gyalogezredet, amelyik az összeesküvésben főszerepet játszott, áthelyezik vidékre.

Szell Kálmán fürdőzése.

A volt miniszterelnök most ugyancsak kiveszi részét a pihenésből és dusálkodik a vakációzásban. Mig utódja itthon sül-föl, addig szell Kálmán, miután Rátóton már kinyaralta magát, nejevel és sógorával,

Vörösmarty Béla kuriai alelnökkel néhány hétre Gleichenbergbe utazott. Tavaly még Ischlbe járt, oda is csak egy-egy ruceznásra; most már Gleichenberg van soron tetszés szerinti időre. Szell Kálmán egészségének ez a változás mindenestre javára válik, de amilyen férfiú ő, bizonyosra vesszük, hogy most is inkább innýere volna, ha két éjszakát kellene vasuton töltenie, hogy egy napot Ischlban lehessen.

A vértanu tábornok szobra.

Nagy-Becskereken, mint már említettük, lelkes mozgalom indult meg, hogy Kiss Ernő tabornoknak, a 48 as harcok egyik vértanujának Torontálvármegye székhelyén, Nagy-Becskereken szobrot állítsanak. A mozgalom élén dr. Dellimanics Lajosné, a főispán neje áll, aki országos gyűjtés útján öhajlja a szobor felállítására szükséges költségeket előteremteni.

Halálos szerencsétlenség.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a borzalmas szerencsétlenségről, melynek szomorú hősét, Nagy Gábor bérest, súlyosan sérülve hozták a kórhazba. A jobb lábát amputálni kellett, de már ez sem segített. Vérmérgezés következtében meghalt.

Zsebtolvaj.

Nagy csődület támadt ma a Piaczon úgy 11 óra tájban. Egy szegény asszonynak 7 frt megtakarított pénzét lopta ki egy megátalkodott gazember a zsebeiből. A szegény asszony annyira kétségbeesett, hogy örülesi rohamokat kapott. Rögtön beszállították a rendőrséghez.

Honvédségünk magyar szelleme.

Valóságos himnuszokat zengtek arról a magyar szellemről, amely honvédségünket át meg áthatja. Azt hittük magunk is, hogy van ebben némi igaz, mert a tisztikar és legénység tudomásunk szerint is számtalanszor adta magyar érzésének a tanujelét. De ezzel szemben még többször adódott alkalomarra, hogy a honvédség vezetőségének hazafias, kifogástalanul magyaros érzelmeit gyanus színben lássuk. Az pedig, ami most — a „Felsőmagyarországi Hírlap“ közlése szerint — S-A-Ujhelyben történt: egyenesen felháborító. Vidéki laptársunk ugyanis a következő hirt közli:

„Benárd Jenő honvédőrnagyot meglepő hirtelenséggel áthelyezték Marosvásárhelyre. Az őrnagy már is elköltözött Ujhelyből, olyan gyorsan, hogy bucsulátogatásokra se volt ideje. Általános az a nézet hogy a meglepő áthelyezésnek az volt az oka, hogy Benárd őrnagy megjelent a vármegye Rakóczi-ünnepének banketjén s ott beszédet is mondott.“

A hír valóságában nem akarunk hinni. Mert lehetetlennek tartjuk, hogy a magyar honvédség főtisztjeinek tilos lenne a magyar nemzettel együtt érezni, nemzetünk történetén lelkesedni s ha hazafias ünnepet ülünk, az ünneplők közt megjelenni. Azt eddig is tudtuk, hogy a magyar ember legalább is osztrak-magyarra vedlik a közös hadseregben, de hogy ezt kívánják a honvédségünk tisztikarától is: vérlázítóan botrányos állapot. Az ilyen honvédségiől, azt hisszük, nem mondhatunk egyebet, mint hogy nem kérünk belőle. Töröljék el vagy hát rendeljék oda egyenesen és nyíltan a Reichkriegsminister kommandója alá.

Várjuk a honvédminister megnyugtató czáfolatát.

Gyere vissza — te is.

Egy tanyai polgártárs a hét egyik napján egy szép hajalon arra ébredett, hogy az asszony otthagya a gyékényes fedelű kis hajlékot s mig ő, a gazda reggeli álmát aludta, a menyecske köszöntés nélkül megszökött. Ez ugyan még nem lett volna valami nagy hiba a gazda vélekedése szerint, de hiába volt az, hogy elvitt magával egy kocsira való egyet-mást is, amit azután csak ugyan sajdált a derék ember.

— Hejnye, aki árgyélusa van! — morgott a magyar s behajlatott nyomban a városba, ahol felkereste az anyakönyvvezetőt s bevádolta a menyecskét, mondván:

— Tekintetős ur, megkövetöm, meglopott a szömérmetlen!

Ar anyakönyvvezető előhivatta a menyecskét is, a ki durczasan szólott a gazda vadjára: Jussom van ahhoz, amit elhoztam, mert két esztendeig éltem vele, oszt még sem akart möghitelni vélem.

Az anyakönyvvezető ekkor a panaszos férfiúhoz fordult s igyekezett azt rábeszélni, hogy esküdjék meg az asszonnyal. — A tanyai azonban éppenséggel nem akart kötélnék állani.

— Nem én kéröm szeretettől. Csak a holmim adja vissza.

— De azt nem adom ám! mondotta a menyecske s csipőre rakta a kezét.

A magyar erre elkezdett gondolkozni, egy darabig vakarva a tarkóját s végre nagynehezen kibökte:

— Hát ha már amugy, szép szerivel nem adod — gyere vissza inkább te is!

Ingatlanok forgalma.

Erszény András és neje Fazekas Julianna veszi a debreczeni 3100 sz. tjkvben foglalt 4 hold 704 négyszögöl ujosztású földet Madai Józseftől 3640 kor. Kuntsár György és neje Csohán Eszter veszi a debreczeni 4668 sz. tjkvben foglalt 582 négyszögöl téglaskerti szőlőt Varga István és neje Schmid Juliától 1600 kor.

Az Angelotti mulató.

Esős időjárásra való tekintettel ma az orfeumnak oly czélszerű berendezést adtak, hogy az előadást akármilyen idő esetében megtarthatják.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a Frohner szálloda csinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

Vidéki hírek.

Tüz.

Zentáról írják nekünk: Pénteken este felé tűz ütött ki Sándor Imre házában, hol egy kazal széna, mellette pedig Horti Ferencz és Lengyel István nadjfedelű házai lettek a lángok martalékaivá. Szerencsétlenség is történt. Kovács Ferencz napszamos és özvegy Lengyel Andrásné holmiaik megmentése végett bementek a szobába, midőn már a ház nadjfedele égett. Egyszerre csak leszakadt a nádtető és Kovács és özv. Lengyelné bennekedtek. Az utcza felőli ablaknál nem menekülhettek, mert ott vasrácszat volt. Így kénytelenek voltak a leszakadt égő nádtetőn keresztül hatolni, miáltal mindkettő súlyos égési sebeket szenvedett. Gyerekek okozták a tüzet.

Kétszer virult almafa.

Igy idő óta mindtha kikökkent volna a természet is rendes kerékvágásból. Keszthelyi tudósítónk arról értesít bennünket,

hogy Ujlaky Vilmos tanító kertjében egy almafa, noha tele van apró éretlen almával, újra a legszebb virágdíszbe öltözött. Ilyen fa kellene sok a magyarnak, akkor talán nem lenne bus az élete! Pedig eddig csak az akáczfáról énekelte a népdal, hogy „két-szer virult“.

A kassai sikkasztó áldozata.

Horalek kassai főpénztárnok által elkövetett sikkasztás már egy emberáldozatot is követelt. Kriegerbeck Ferenchez kassai cukrász, aki Horaleknak meghitt barátja volt, a fa-bárczák eladásával volt megbízva. Körülbelül 21.000 korona értékű fabarcza hiányzott, mely összeget Kriegerbeck állítólag befizette a pénztárba, de Horalek elsikkasztotta. Kriegerbeck az összegre válfőfedezetet adott, amelyért tegnap lett volna árverés Kriegerbecknél. Az árverésnek tragikus vége lett, mert Kriegerbeck — amikor az ügyvéd az árverelmi szándékozókkaal megjelent a házban — agyonlőtte magát. E tragikus fordulatra természetesen az árverés elmaradt.

Megmérgezett kirándulók.

A minap harmincz kecskeméti diák, két tanárjuk vezetésével Erdélybe rándult, hogy megnézzék vadregényes országrészünk főbb nevezetességeit. Ellátogattak Tusnádra is, ahol azonban veszedelmes baleset történt velük. Este vacsora után, amikor nyugalomra tértek, mind a harmincz diák s a két tanár rosszul lett. Irtóztatos kint szenvedtek, egész éjjel hánytak s minden jel arra mutatott, hogy valamiképpen megmérgezték őket. Szerencsére volt kéznél orvos is, aki azonnal ápolni kezdte a betegeket, akik reggelre jobban lettek. Az orvos megállapította, hogy a vacsorára feltálat hus romlott volt s ez okozta a bajt. A diákok közül néhányan még Brassóban is igen rosszul érezték magukat.

Egy csendőr küzdelme.

Folge Tivadar battai csendőr a napokban bevárlás végeit a községbe ment. Az utcán haladva, jelentette neki Kovács Pál lippai lakos, Baltán tartózkodó téglaverő, hogy Hay Jakab üzletében voltak bevásárlás céljából, majd átmentek az üzlet melletti koresmahelyiségbe, hol Gontyán Tamás, Papuk József és Barna Vazul battai lakosok minden ok nélkül megtámadták és Stoján Sándor nevű társát földre teperték és összevissza verték. Folge Tivadar csendőr, nehogy a tettesek elmeneküljenek, a községi káplárral utánuk ment s őket Papuk József házánaál meg is találva, felszólította őket, hogy kövessék a község házához. Papuk József és Gontyán Tamás azzal válaszoltak, hogy reá vetették magukat a csendőrré s őt földre igyekeztek teperni. Iszonyú küzdelem fejlődött ki a csendőr és a két támadó között. Már már legyűrték a csendőrt, midőn ez egy mozdulattal kirántja kardját s oldal fegyveréhez kapva, Gontyánt egy fejére adott vágással ártalmatlanná tette. Időközben megérkezett a járőr és sikerült a tetteseket letartóztatni. Az esetet a fideseti kir. járásbíró s a hadbíró s is vizsgálja.

Az előzékenység áldozatai.

Hejszéről írják nekünk, hogy ott e hó 3 án végzetes szerencsétlenség történt egy pap előzékenységéből. Weiser Károly plébános ugyanis, hogy kaszásait megkímélje a fardtságtól, székereen akarta őket a kaszálóra kivitetni. De a szegény emberek nem igen fogják áldani a plébános előzékenység-

gét, mert menetközben a lovak megvadultak s az utszéli árokba borították a munkásokkal megtelt szekeret. A munkások majd mindegyike megsérült, a legveszedelmesebb sérülést azonban Balogh Anorás kapta, aki sebébe másnap bele is halt. Ugyancsak súlyos természetű sérülés érte Olaj Lajost is, aki most nagybeteg fekszik.

Dinamit a gyermekek kezében.

Három gyermek szerencsétlenségéről tudósít bennünket aradi levelezőnk: Mikalaka községben három gyermek játszott egy árokparton, miközben egy bádóg dobozt találtak, mely dinamitot tartalmazott. A gyermekek addig feszegették a dobozt, amíg az fölrobbant s ezek közül Bautin Valériának három ujját, Nadabán Szávanak pedig mindkét lábszárát szétroncsolta a fölrobbant dinamit. Rajtuk kívül még Boár Tódor szenvedett kisebb sérülést. A szerencsétlenül járt gyermekeket az aradi kórházba szállították. A hatóság szigorú vizsgálatot indított, hogy mily módon került a dinamitot tartalmazó bádógszelence az árokpatra.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság“

július 5 iki száma 29 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az új miniszterek.“ Kolozsváry honvédelmi miniszter és Tomassich horvát-szlavon miniszter arcképpel. — „Gróf Khuen-Héderváry Karolyné. Teleki Margit grofnő arcképpel.“ — „Csatlakozás.“ Költemény Lévy Józseftől. — „A reichstadti herceg“ (képekkel) Karolyi Árpádtól. — Regénytár: „A tudós családja.“ Spanyol regény. Irta Armando Palacio Valdés (képekkel). — „Vizen és szárazon.“ Stockton R. F. elbeszélései. (Képekkel). — „A Tuskey uram tudománya.“ Elbeszélés. Irta dr. Závory Sándor. — „A hol a perc is számít.“ — „A csikós“ (képekkel) Pataky Lászlótól. — „A radium és sugara“ (képekkel). — „Az E. M. K. E. közgyűlése és gróf Kun Kocsárd szászvárosi emléktáblájának leleplezése“ (képekkel). — „Szerbiai képeinkhez“ Strausz Adolf tól (képekkel) Péter király bevonulásáról, eskütételéről, katonai szemléről stb.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy kor. „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az Állatok Világa.

Brehm gyönyörű munkájából az állatok világából a 99-ik füzet most jelent meg színes nyomatú műmelléklettel, művészi kivitelű illusztrációkkal és gyönyörű kiállításban. E füzetben az antilopokról szóló rész befejezést nyer, még pedig a zergék ismeretével. A zergékről szóló fejezet csupa érdekesség, csupa szín s egyike a legkedvebb olvasmányoknak, a melyben úgy a tudós, mint a vadász és a laikus egyaránt élvezetet talál. Az antilopok után a szerző a kecskékre tér át s azokat festi a tőle megszokott módon, tehát föltétlenül érdekesen. A füzethez csatolt színes nyomatú műmelléklet a gazellákat ábrázolja, a szövegek pedig a zergét, a gorált, a kőszáli kecske csontvázát. A sörényes tahr, a be-

zoár kecskét és az angora kecskét tüntetik fel. Az Állatok világa füzetes kiadásban jelenik meg; de kötetek alakjában is megszereshető. Egy füzet ára 80 fillér, egy köteté pedig 18 korona. Kapható ugy Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (V. Váci körút 78), mint minden könyvkereskedésben.

Telegdy-sóstó fürdő.

A vasuti hidon áthaladva — a sorompó melletti kocsit a Boldogfalvai és Epreskert szelénél ringó buzatáblak és nagyméretű tengeri földek között vezet az ut a Telegdy sóstó fürdőre. Az ut mentén jobbról balról már a lekaszált és összegyűjtött szénakazlak illatossá teszik a különben is tiszta levegőt.

Ezen az uton (mely a várostól alig 10 percznyi távolságra esik) haladva a szemünk és lelkét gyönyörködtető határ akaratlanul is elfeledtetni velünk a városban szinte türhellenül tikkasztó forró levegőt. Az ember át szellemül s szinte kíváncsian várja, hogy vajon milyen lehet az a hely, melyhez ezen bájós, természetes ut vezet.

Alig 1/2 órai kocsikázás után egy kis akáczfás erdő lombos fái akad meg szemünk, melyhez közelebb érve jókarban tartott és tiszta sétautak vezetnek a jótékony hatásáról előnyösen ismert szikló tartalmu fürdő telepre.

Oda érve kelemes meglepetés várja az érkezőt. Az udvar nemes izlésről tanuskodó virágágyai kedvessé teszik ezt a kis földi paradicsomot.

A vendég már a megérkezés perczében otthonosan érzi magát, megis látszik ez még az egyébként zárkózott természetieken is s ez képezi egyik legnagyobb örömét a telep tulajdonos urasszonyának és kedves családjának, kik szerény és csendes visszavonultsággal gyönyörködnek abban a folyton és önként váltakozó képen, mely a jövőmenők tarkasága és kedélyhangulata által meg meg ujjul.

Jó, becsületes öreg atyámfia a vendéglős, ki egész családjával valóságos hangyabojt képez, melynek minden tagja kiveszi a maga részét a tisztességes munkából.

A feleség, mint jó vendéglősné, személyesen adja meg savát borsát a legzamatosabb magyaros ételeknek. A gazda, (már hogy a vendéglős) a megrendeléseket veszi át s a plajbászt kezeli de oly lelkiismerettel, mely szinte szokatlan és éppen e miatt nem ritkán esik meg vele, hogy a vendégek maguk figyelmeztetik, hogy még ez, vagy amaz a számolásból kimaradt.

Az én családom szinte kint üdül s mert elfoglaltságom az állandó kint időzést lehetetlenné teszi — csak időközönként látogathatom meg őket — de milyen jól esik olyankor tőlök végig hallgatni az általános megelégedést.

S ha mindezeknek befejezéséhez még megemlítem, hogy az árak meglepően olcsók — azt hiszem nem teszek rossz szolgálatot, ha a Telegdy sóstó fürdőt mindenkinek a legszivesebben ajánlom.

— Y. Y. —

Véres bucsu.

Borzalmas vérengzés volt a napokban a petényi bucsun, hol — mint tudósítónk jelenti — két fiatal legény életével fizette meg a mulatságot, többen pedig súlyosan megsebesültek. A bucsun jelen volt Pordány Antal Erzsébet leánya is, aki menyasszonya Kacska Imre odaváló legénynek. Ezen

a mulatságon egy Huczik Mihály nevű legény tánczra kérte Pordány Erzsit, aki azonban megkosarazta a legényt, később pedig ugyanez a leány vőlegényének egyik pajtásával elment tánczolni. Huczikot bántotta a dolog s később újra tánczra hívta a leányt, de megint csak kosarat kapott. Ez a visszautasítás annyira dühbe hozta Huczikot, hogy kést rántott elő s azt, mielőtt megakadályozhatták volna, a következő szavakkal döfte a leány mellébe:

— Ha velem nem akarsz tánczolni, mással se tánczolj!

A megszurtt leány megtántorodott, mire a többi leányok kivezettek. Ott volt azonban a megszurtt leány vőlegénye is, aki mikor meghallotta, mint egy tigris ugrott Huczikra akit fojtogatni kezdett, de Huczik őt is megszurta. Erre aztán a többi legény is megröhanta a vérengző tegényt, akit csak a két testvére védett.

Egy pillanat alatt felvillantak a bicskák és pár percnyi küzdelem után Huczik Mihály és az egyik testvére, Huczik István halva maradtak a küzdelem terén. De a két halott sem adta olesón az életét, mert rövid küzdelem alatt 14 legényt sebesítettek meg, ötöt oly súlyosan, hogy életbenmaradásuk alig remélhető. A megszurtt menyasszony állapota nem életveszélyes. A kés hegye épen csontot ért s így csak könnyebb sérülést szenvedett. Vőlegénye azonban már súlyosan meg van sérülve. Valamennyit ápolás alá vették.

Vérfürdő az utcán.

Ugod tolnamegyei községben nagy vérengzés volt vasárnap éjjel, mely alkalommal 4 legény életét vesztette, többben pedig súlyosan megsérültek. A vérengzés, mint ezt az előzetes nyomozás megállapította, a következő okokból keletkezett: Falusi legények mulattak Hencz András ottani korcsmárosnál. Este 10 óra felé a legények összeveszték s ekkor két pártra szakadtak. Az egyik pártnak Nusz Ádám híres verekedő volt a vezére, a másik párt pedig Wilfing Tamás mellé állott. Ez utóbbiak aztán kivertek Nuszekat a korcsmából. A kivert legények csakhamar dorongokat és köveket kerítettek s azzal vették ostrom alá a kocsmát, miközben az összes ablakokat és ajtókat bevették.

A korcsmáros, látva a veszedelmet, kihajtotta a bent volt legényeket. Ekkor aztán megkezdődött a vérengzés. A megtámadottak késsel védekeztek az ütések ellen, miközben patakzott a vér. A megszurkált és leütött legények fájdalmas jajkiáltásai rémesen hangzottak a sötét éjszakába, melyre felriadtak a lakosok is, akik nagynehezen tudták csak szétválasztani a nekivadult legényeket, kik közül Nusz Peter, Schill Ferencz, Baustedter Jakab és Jung Ignác halva maradtak a csatatéren. Ezenkívül 8 legény oly súlyos sérülést szenvedett, hogy aligha maradnak életben.

A csendőrség a verekedők közül négyet tudott letartóztatni, mivel a többi súlyos sérülése miatt orvosi kezelés alatt áll.

Templomrabló cigányok.

Vakmerő cigány rablóbanda garázdálkodott a mult héten az abaujmegyei Alsó- és Felső-Novajont Garadnán és Hernád-vecsén. A csendőrség legerélyesebb nyomozás után sem tudta a rablókat kézre keríteni.

Vasárnap éjjel végre rajta vesztett a

banda. Ekkor ugyanis betörték a novarai római katolikus templomba. Munkájukban annyira elmerültek, hogy már virradni kezdett, amikor távozni akartak, de ekkor észrevette őket. — A rabló cigányok ekkor a falu végére menekültek ahol kocsijaik várták őket. Ezekre felkaptak és elvágattak. A csendőrséget rögtön értesítették az esetről mely a kocsin vette üzöbe a rablóbandát. Majdnem egy napi hajszá után, mely idő alatt a csendőrök háromszor váltottak kocsit, Hatvan közelében sikerült elfogni a 16 kocsiából állott rablóbandát, akik, miután lovaik már összeestek, gyalogszerrel akartak tovább menekülni, de a csendőrök lövéssel megállásra kényszerítették őket.

Elfogatásuk alkalmával megtalálták náluk az összes rablott tárgyakat, köztük olyanokat is, melyek már régebbi rablásokból származnak. Az elfogott rablókat a hatvani járásbírósnak adták át.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (21.)

Irta: ifjabb Móríc z Pál.

Győz a kurucz.

A Tisza mentén, a dunántul, le Horvátországig, a délen is és fel a magas Kárpátokig, hol örök hópalást borítja az orموkat mindenütt győzött a kurucz. Szaporodtak diadalai. Edződtek katonái, híresedtek a vezérei; noha mindekor gyakorlott, tapasztalt, csatákat próbált császári sereggel állottak szemben. Babonája is született e bámulatos dicső győzelmeknek. Különösen Beresényi volt a nagy próféta mester. Az ő szavajarása volt az bizodalmas leveleiben, ha valamely jósiata bevált:

— Lám mondám, mondám, ha mondám: sem mindenkor rosszat mondám, legalább mindenkor jobbnak úgy gondolám!

E nyakas kuruczvezér ugyanis a löcsei kalendárium egyes jeleiből jóslgatott. És lám mondá, mondám: az egyes napokhoz odanyomatott V. C. és S. S. betűkről, hogy az előbbi azt jelenti — Vincit Curucz, győz a kurucz; az utóbbi ellenben: Superat Soldat az az, hogy most meg az osztrák zsoldos kerekedik felül.

Ezen időtájt ez ritkább esett volt; mert kívül a birodalomban a bajor választó is porolta az osztrák generálisokat idebent meg a kuruczok, a kikre sok diadalt mondott a Beresényi kalendáriumja; node meg főbbképpen kitünő vitézségük, a szent lekesedés, hogy Rákóczi vezérzése alatt a haza szabadságáért harcolnak. Bécs kapujáig portyáztak a piros bársony süveges kuruczok. Még a hideg is rázta Lipót császárt.

Babonás Heister.

De ha a kuruczok oly sokat tartottak a löcsei kalendárium betüire, a sokat kiporolt osztrák főgenerális maga sem volt a babonától ment. És míg Beresényi Miklós a pénteki napot vészes napnak tartotta, Heister Siegbert osztrák generális ellenben meg pénteken próbálkozott minden nadi vállalatával, amikor csak a vállalkozás sora tőle függött. De osztrák generális uram habókján kifogtak a füge kuruczok, egyrészt pénteki napon szorgosabb figyelemmel kísérték, más részt meg, ha alkalom adatott, még péntek előtt, mondjuk c-ütörtökön porolták ki úgy a jó urat, hogy ő örült legjobban, ha szerencsét hozó péntek napjának békében hagyták kurucz uraimék. A kuruczok ilyenkor tréfaságból úgy mondták:

— Szaladj német! Rádbőjtölt Beresényi!

Mert Beresényi hetenként mindig állhatatosan megbőjtölte a szerdai napot, annak az emlékére, hogy a lengyel földön az osztrák bérnyilkosok kezéből oly szerencsésen menekült.

Morgott a német.

No, hanem igaz is, hogy Beresényi, a magyar hadak fővezére, szívéből gyűlölte az igedent. Egyszer egy szökevény német svindlert ugyan megtréfált. A német kiakarta használni, hogy Beresényi jóssokkal, kuruzslókkal is társalkodik, tehát beköszöntött a kurucz fővezér nemzeti szín lobogós sátorába és úgy monda a büszke magyar vezérnek:

— Nagyságodnak olyan orvosságot tudok mondani, az egész tábornak, ha kenyere nem lesz is ott, nem szomjazik, sem éheznek!

— Hej porkoláb! Beresényi szólította a bőrtön mester. A hüvösre ezzel a tudós némettel, de nehogy ételt s italt merjen kend neki adni, mégcsak kenyeret, mégcsak vizet se.

— Megértettem nagyságos uram! szólt a porkoláb és végig sodrintotta lelógós vaskos öszbeborult kurucz hajuszát. Rezes arcából bajkosan csillogott a szeme. Előre német! És vitte magával a szegény tudós németet.

— Két nap koplaltattam, ugymond Beresényi, ekkor enni kért. Megüzentem neki: vegye bé az orvosságot, hadd bizonyítsa magán a hasznát! Igen mormog a német...

De még jajgatott is, mért Beresényi huszonötöt veretett a farara, aztán úgy eb-rudaltatta ki a táborból. A kuruczok még sokáig kiabáltak a hátulját tapogató keserű német után:

— Hé! Sógor! Vigye kend az orvosságát Bécsbe! A császárhoz... ann k most úgy is nagy a szorulása.

Ekkortájt döngtették a piros bársony süveges kurucz vitézek nagy Bees aranykulcsos kapuit, még a „Schlossholot“ is felgyújtották.

(Folyt köv.)

Szerkesztői üzenetek.

K. L. Eddig is tapasztalhatta, hogy lapunkban ott, ahol és amikor szükséges, felemeltük tiltakozó szavunkat. Egyik tisztviselőnek a büneit, hibáit mulasztásait sem palástoljuk, takargatjuk. Nyíltan, sohasem tévesztve szem elől az igazságot és tárgyilagosságot mondunk bírálatot. Papp László már évek előtt megérett arra, hogy a város szolgálatából elbocsássák, de ösmerheti a közmondást: „Kinek Krisztus a barátja...“ Most azonban ennek vége és az üzelmei napfényre kerülnek. A kés a nyaka körül van, most már aligha használ, segíthet magán furfangjával. A legujabb botrányos eset közlését köszönjük. A megnevezett forrásoknál beszerezzük az adatokat és akkor nyilvánosságra hozzuk Papp Lászlónak eme újabb ügyeit is. Mind a kettő — ha az ön értesítései megerősítést nyernek — olyan eset, mely újabb bizonyítéka ama sokszor hangzatatott állításunknak, hogy Papp László milyen nagy anyagi károkat okoz kenyéradójának a városnak.

Önzetlen. Önzetlen ember van elég a világon. Csak hogy olyan „teljesen önzetlen“ ember, aki mást se tegyen, mint mindég és mindenkivel szemben önzetlenkedjek, ilyen nem is lehetséges. Ön talán hisz „teljes önzetlenség“-ben, de ha gondolkodik, talál életében olyan pillanatot, mely meggyőzi fenti szavak helyességéről.

Ifju poéta. Közlünk szívesen verseket, de az önért még fizetésért sem nyomtatnánk ki.

Évenkénti előállítás
39 millió szelencze.

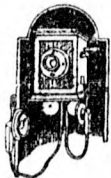
gyerekliszt
Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegség számára
legjobb havasi tejet tartalmaz
Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Próbahasználatra 1/2 doboz ára 1 korona.

TENKE, Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a női betegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. Prospectust készséggel küld **a fürdőigazgatóság.**

Villamos házi csengők és telefonok készítését tartós és gyors kivitelben készít **Földvári L.** debreczeni első elektro-mechanikus, Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Javításoknál **félévi**, új berendezéseknél **másfélévi díjtalan** rendbentartás illetve jótállás biztosítatik. Vidékresoron kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára.

Kiadó csinosan butorozott szoba esetleg 2 fiatal ember részére Hatvan-u. 31.

Csere kerestetik izr. családnál egy 12 éves leány helyett a Szepességre.

Czimzéseket, német, magyar fordítást és más hasonló otthon elvégezhető írásbeli munkákat teljesít egy, e téren szakavatott egyén. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek, „German Hongrie” ezimen.

1510—1903. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak f. évi 37460 sz. rendelete alapján a magyar vallás alap kegyurasága alá tartozó kenderesi r. kath. paplaknak 399 k. 70 f. elbontási és 15976 k. 78 f. költséggel előirányzott újból építési munkálatainak biztosítása — melyből a hitközség 1480 kézi és 284 ígás napszámot, vagyis összesen háromezer ötvennégy [3054] kor. pénzértékű szolgálmányt teljesíteni tartozik — a p. ladányi közalap gazd. felügyelőség hivatalos helyiségében **f. é. július hó 14-én d. e. 11 órakor nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni**, melyre a szakértő vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy a vállalati összeg 10%-ának megfelelő összeget azaz 1637 koronát, akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt tartoznak a felügyelőségnél letenni.

A vonatkozó tervek, költségvetések és építési feltételek a felügyelőségnél megtekinthetők.

Püspökladány, 1903. július 4-én.

A m. kir. közalap gazd. felügyelőség.

Családi Singer gép 32 forint.

Értesítés.

Az alant jegyzett cég a maga nemében azon páratlan **kedvezményt** nyújtja mindazon nőknek, kik **Varrógépet** vásárolnak, hogy teljesen ingyen minden utánfizetés nélkül, kitanítja a divatos **női szabászatban**.

Alkalma van tehát mindenkinek, teljesen ingyen hozzá jutni egy a legdivatosabb nőruha, valamint a fehérenemű szabászat-hoz, valamint a legökéletesebb szabás mintákat szintén díjmentesen adjuk.

Vidékiek 8 nap alatt kitaníttatnak.

Raktáron tartunk **Családi Singer, Karika** hajós **Vibrating**, és **iparos gépeket**, a legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Szabadalmazott himző készülék minden gépre alkalmazható.

Kerékpárok, valamint alkatrészek igen jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel

Rosenberg és Hammer.

Villanyműszeresek. Varrógép és Kerékpár raktár (Piacz-u. 2 sz.)

Eltűnt

minden börtisztatlanság és bőrkiütés, ugyszintén bőrtüsző, bőr és arcvörösség stb. a

Bergmann kátrány kénszappan.
(Védjegy 2 bányász.)

napontai használata által. BERGMANN & Co. Drezda és Tetschen a/E. Kapható 60 fill.-vel dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában.

6937

1903

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Apafi-u. 145 számú, 64 1/2 □ öl, beltelek, felépítmények nélkül, **1903 Július hó 23. napján** délelőtt 9 órakor a város székházának kistanács termében (I. emelet 34 szám) tartandó nyilvános árverésen örökáron eladatik.

Kikiáltási ár 660 korona, melyen alól a telek el nem adatik.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalában megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Árverelni kívánók a kikiáltási árnak 10 %-át az az Hatvanhat koronát az árverelő küldöttség kezébe készpénzben bánatpénzül letenni, árverési feltételeket az árverés megkezdése előtt aláírni kötelesek.

Debreczen, 1903. június hó. 8.

A városi tanács.

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

4972—1903. sz.

Hirdetmény.

A debreczen—Egri trvh. ut 36.09 szakaszán levő kishortobágyi hid 5452 k. 72 f. összeg erejéig engedélyezett munka helyreállítása kivitelének biztosítása czéljából az **1903. évi július hó 21-ik napjának 10 órájára** az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek a debreczeni kir. adóhivatalnál) történet letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a debreczeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1903. jun. hó 29-én.

Rásó Gyula

kir. tanácsos, alispán.

„VISK-VÁRHEGY“

Máramaros vármegyében.

Magyarország legolcsóbb, legideálisabb vasas, gyógy és fürdő helye.

Szobaárak : 25 krtól 2 frtig.

Mándoky Mihály magyar és viski **Katz Péter** izraelita konyháival.

Tájékozást küld a „Fürdő Igazgatóság“ Visk-Várhegy, u. p. Bustyaháza.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáva szemben.